

СХВАЛЕНО
педагогічною радою школи
протокол №2 від 30.08.2022р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Світлана ДУБОВИК

Освітня програма

Носівської

початкової школи

Носівської міської ради

Чернігівської області

на 2022-2023 н. р.

ВСТУП

Освітня програма Носівської початкової школи окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Форма власності закладу освіти: комунальна.

Підпорядкування: відділ освіти, сім'ї, молоді та спорту Носівської міської ради Чернігівської області.

Мова навчання: українська.

Освітня програма:

- ✚ відповідає структурі Типової освітньої програми;
- ✚ містить вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою;
- ✚ визначає загальний обсяг навчального навантаження та його розподіл між освітніми галузями за роками навчання;
- ✚ містить навчальний план;
- ✚ містить перелік програм навчальних предметів та інтегрованих курсів, що використовуються закладом освіти в освітньому процесі;
- ✚ опис форм організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання.

Освітня програмаспрямована на:

- ✚ формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- ✚ виховання працьовитості, любові до природи;
- ✚ розвиток в учнів національної самосвідомості;
- ✚ інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- ✚ рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- ✚ виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави;

Початкова освіта має такі цикли, як 1-2 і 3-4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреби дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у досягненнях, обумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітня програма складена відповідно до:

- ✚ Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№7325 від 28.04.2022), «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та інших;
- ✚ Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;
- ✚ постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 року №711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні»;

- ✚ розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;
- ✚ Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за №1111/35394;
- ✚ Державного стандарту початкової освіти (затвердженого Постановою КМУ від 21 лютого 2018 року № 87);
- ✚ Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22);
- ✚ Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22);
- ✚ Наказів Міністерства освіти і науки України:
 - від 28.03.2022 № 274 «Про деякі питання здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану»;
 - від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 6 березня 2002 р. за № 229/6517 (зі змінами);
 - Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 23 квітня 2019 року № 536 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року №160), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 22 травня 2019 р. за № 547/33518;
 - Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року №160), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314;
 - Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 №1115, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020р. за № 941/35224;
 - Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 16.04.2018 №367, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 р за №564/32016;

➤ Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 №762 (у редакції наказів Міністерства освіти і науки України № 621 від 08.05.2019, № 268 від 01.03.2021), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за № 924/27369;

 Листів Міністерства освіти і науки України:

- від 30.06.2022 №1/7322-22 «Про організацію 2022/2023 навчального року»;
- від 16.03.2022 №1/3472-22 «Про виконання Указу Президента України Володимира ЗЕЛЕНСЬКОГО від 16.03.2022 №143/2022 «Про загально-національну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;

Режим роботи Носівської початкової школи на 2022-2023 н. р.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 року №711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні», освітній процес в Носівській початковій школі у 2022/2023 навчальному році розпочнеться в День знань 1 вересня і триватиме до 30 червня 2023 року.

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» на період тривалості воєнного стану призупиняється дія положення частини третьої статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» в частині тривалості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти не менше 175 навчальних днів. 2022/2023 навчальний рік може тривати більше або менше 175 днів.

Всі 1-4 класи школи навчаються в першу зміну за 5-денним робочим тижнем.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

I семестр – з 01 вересня по 28 грудня 2022 року,

II семестр – з 14 січня по 02 червня 2023 року.

Протягом навчального року для учнів проводяться **канікули**:

осінні – з 31 жовтня по 06 листопада 2022 року,

зимові – з 29 грудня 2022 року по 13 січня 2023 року,

весняні – з 27 березня по 02 квітня 2023 року.

літні канікули – з дня закінчення навчального року до 31 серпня 2023 року.

Тривалість уроків становить: у перших класах – 35 хвилин, у других- четвертих – 40 хвилин. Різниця в часі навчальних годин використовується для продовження тривалості перерв між уроками з метою організації продуктивного відпочинку учнів, для відновлення фізичних та розумових сил дітей.

У школі встановлено такий **розклад дзвінків**:

➤ для учнів 1-х класів:

Урок	Тривалість уроку	Перерва
Ранкова зустріч	8.30 – 8.45	
1 урок	8.55 – 9.30	15 хв.
Загальнонаціональна хвилина мовчання	9.00 – 9.01	
2 урок	9.45 – 10.20	15 хв.
3 урок	10.35 – 11.10	25 хв.
4 урок	11.35 – 12.10	25 хв.
5 урок	12.35 – 13.15	

➤ для учнів 2-4-х класів:

Урок	Тривалість уроку	Перерва
Ранкова зустріч	8.30 – 8.45	
1 урок	8.55 – 9.35	10 хв.
Загальнонаціональна хвилина мовчання	9.00 – 9.01	
2 урок	9.45 – 10.25	10 хв.
3 урок	10.35 – 11.15	20 хв.
4 урок	11.35 – 12.15	20 хв.
5 урок	12.35 – 13.15	

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації іншого характеру в країні при організації дистанційного навчання в синхронному форматі у Носівській початковій школі встановлено такий розклад дзвінків:

Урок	1 клас	Перерва
Загальнонаціональна хвилина мовчання	09.00 – 09.01	15 хв.
1 урок	09.00 – 09.30	15 хв.
2 урок	09.45 – 10.15	15 хв.
3 урок	10.30 – 11.00	15 хв.
4 урок	11.15 – 11.45	15 хв.
5 урок	12.00 – 12.30	

У 2022/2023 навчальному році в Носівській початковій школі сформовано 14 класів:

Клас	Кількість учнів
1-А	27
1-Б	27
1-В	25
2-А	29
2-Б	30
2-В	29
3-А	26
3-Б	24
3-В	23
3-Г	25
4-А	23
4-Б	25
4-В	26
4-Г	26
Всього	365 учнів

Середня наповнюваність 1-4-х класів – 26 учнів.

ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ ЗДОБУТТЯ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Відповідно до статті 9 Закону України «Про освіту» початкова освіта організована за такими формами:

- інституційна (очна);
- індивідуальна (сімейна (домашня), педагогічний патронаж, екстернат);
- дистанційна.

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі. Організація освітнього процесу може здійснюватись в очному і дистанційному режимах, або за змішаною формою, що поєднує очний і дистанційний режими. На період карантину, в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану в Україні чи окремих її місцевостях, оголошених у встановленому порядку, освітній процес організовується з використанням дистанційних технологій за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу. При цьому обсяг навчального часу, що забезпечується в синхронному режимі, визначається педагогічним працівником і може бути менше обсягу, зазначеного в пункті 7 розділу I Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти.

Для осіб з особливими освітніми потребами організовується інклюзивне навчання за інституційною формою здобуття освіти.

Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації у населеному пункті. Запровадження та організація освітнього процесу в певному режимі, у тому числі у разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення, здійснюється відповідно до листа МОН від 30.06.2022 № 1/732222 «Про організацію 2022/2023 навчального року».

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організовує у межах уроку або в позаурочний час.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми – кооперативне навчання, дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4-х класів школи складає 3500 годин/навчальний рік:

- ❖ для 1-х класів – 805 годин/навчальний рік,
- ❖ для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік,
- ❖ для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік,
- ❖ для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік.
- ❖

Назва освітньої галузі	Кількість годин на рік				
	1 клас	2 клас	3 клас	4 клас	разом
Інваріантний складник					
Мовно-літературна, у тому числі:	315	350	350	350	1365
українська мова і література	245	245	245	245	
іншомовна освіта	70	105	105	105	
Математична	140	140	175	175	630
Природнича	140	175	140	140	595
Соціальна і здоров'язбережувальна					
Громадянська та історична					
Технологічна					
Інформатична			35	35	70
Мистецька	70	70	70	70	280
Фізкультурна	105	105	105	105	420
Варіативний складник					
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курси за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	35	35	35	35	140
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	805	875	910	910	3500

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін визначено в навчальних планах, які відображають інтегровано-предметний підхід до організації освітнього процесу.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Навчальні плани Носівської початкової школи передбачають реалізацію освітніх галузей базового навчального плану Державного стандарту початкової освіти через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Освітню програму укладено за такими **освітніми галузями**:

Мовно-літературна, зокрема: українська мова, мови корінних народів та національних меншин, літератури (МОВ1);

іншомовна освіта (ІНО)

Математична (МАО)

Природнича (ПРО)

Технологічна (ТЕО)

Інформатична (ІФО)

Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)

Громадянська та історична (ГІО)

Мистецька (МІО)

Фізкультурна (ФІО)

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується окремими предметами: «Образотворче мистецтво» та «Музичне мистецтво».

Поділ класів на групи здійснюватиметься відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002р. №128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002р. за №229/6517 (із змінами та доповненнями)) при вивченні окремих предметів:

- ✚ української мови (2-А кл., 2-Б кл., 2-В кл.);
- ✚ іноземної (англійської) мови (2-А кл., 2-Б кл., 2-В кл.);
- ✚ інформатики в інтегрованому курсі «Я досліджую світ» (2-А кл., 2-Б кл., 2-В кл.);
- ✚ інформатики (3-А кл., 3-Б кл., 3-В кл., 3-Г кл., 4-А кл., 4-Б кл., 4-В кл., 4-Г кл.).

Інклюзивне навчання

Носівська початкова школа утворює інклюзивні класи для навчання осіб з особливими освітніми потребами на підставі звернення батьків дитини або осіб, які їх замінюють, створює умови для навчання цих осіб відповідно до індивідуальних програм розвитку та з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей.

Керуючись наказом Міністерства освіти і науки України від 01.10.2010 №912 «Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання», постановами Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2013 року №607 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами», від 15 вересня 2021 року №957 «Про затвердження порядку

організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» у закладі **організоване інклюзивне навчання** для таких учнів 2-4-х класів:

- учня 2-Б класу (ІІІ рівень підтримки). Підстава – заява матері, висновок про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини від 29.08.2022 р. (додаток до висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини від 11.08.2020 р. №ІРЦ-85529/2021/136416);
- учня 4-А класу (ІІІ рівень підтримки). Підстава – заява матері, висновок про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини від 30.08.2022 р. (додаток до висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини від 24.09.2019р. №ІРЦ-85529/2019/34267);
- учня 4-Б класу (ІІІ рівень підтримки). Підстава – заява матері, висновок про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини від 30.08.2022 р. (додаток до висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи від 24.09.2019 р. №ІРЦ-85529/2019/34289).

Індивідуальна форма навчання

Відповідно до п.1.3 розділу IV Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2016р. №8, (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10.02.2021р. №160), в Носівській початковій школі **організовано здобуття освіти за такими видами індивідуальної форми навчання:**

педагогічний патронаж:

•для учня 2-В класу .Підстава – заява матері, рекомендаційний лист лікарсько-консультативної комісії Комунального некомерційного підприємства «Носівський центр ПМСД» Носівської міської ради від 22.08.2022 р. №227, виписка із протоколу засідання лікарсько-консультативної комісії Комунального некомерційного підприємства «Носівський центр ПМСД» Носівської міської ради від 22.08.2022 р. №227, висновок про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини від 17.08.2022 р. (додаток до висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи від 08.04.2021 р. №ІРЦ-85529/2021/209508);

•для учня 2-В класу . Підстава – заява матері, рекомендаційний лист лікарсько-консультативної комісії Комунального некомерційного підприємства «Носівський центр ПМСД» Носівської міської ради від 27.07.2022 р. №192, виписка із протоколу засідання лікарсько-консультативної комісії Комунального некомерційного підприємства «Носівський центр ПМСД» Носівської міської ради від 27.07.2022 р. №192, висновок про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини від 13.04.2021 р. №ІРЦ-85529/2021/214559;

•для учня 3-Б класу Підстава – заява матері, рекомендаційний лист лікарсько-консультативної комісії Комунального

некомерційного підприємства «Носівський центр ПМСД» Носівської міської ради від 17.08.2022 р. №229, виписка із протоколу засідання лікарсько-консультативної комісії Комунального некомерційного підприємства «Носівський центр ПМСД» Носівської міської ради від 17.08.2022 р. №229, висновок про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини від 26.08.2021 р. (додаток до висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини від 12.08.2020 р. №ІРЦ-85529/2021/136417);

•учня 4-А класу . Підстава – заява матері, рекомендаційний лист лікарсько-консультативної комісії Комунального некомерційного підприємства «Носівська міська лікарня імені Ф.Я. Примака» Носівської міської ради від 30.08.2022 р. №343, виписка із протоколу засідання лікарсько-консультативної комісії Комунального некомерційного підприємства «Носівська міська лікарня імені Ф.Я. Примака» Носівської міської ради від 30.08.2022 р. №343 висновок про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини від 22.10.2020 р. (додаток до висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини від 24.09.2019 р. №ІРЦ-85529/2019/34275);

•для учня 4-А класу . Підстава –заява матері, рекомендаційний лист лікарсько-консультативної комісії Комунального некомерційного підприємства «Носівська міська лікарня імені Ф.Я. Примака» Носівської міської ради від 09.06.2022 р. №158, виписка із протоколу засідання лікарсько-консультативної комісії Комунального некомерційного підприємства «Носівська міська лікарня імені Ф.Я. Примака» Носівської міської ради від 09.06.2022р. №158, висновок про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини ІРЦ Носівської міської ради Чернігівської області від 01.08.2019р. №14.

екстернат:

- для учня 2-А класу . Підстава – заява матері;
- для учениці 2-В класу Підстава – заява матері;
- для учня 3-В класу . Підстава – заява матері;
- для учня 3-В класу . Підстава – заява матері;
- для учня 3-Г класу Підстава – заява
- матері;
- для учня 4-А класу . Підстава – заява матері;
- для учня 4-Б класу . Підстава – заява матері.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН 1-2 класи

складений відповідно до Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів
закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна
(затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22)

Назва освітньої галузі		1а	1б	1в	2а	2б	2в	Всього
Класи		27	27	25	29	30	29	167
<i>Інваріантний складник</i>		19+3	19+3	19+3	21+3	21+3	21+3	120+18
Мовно-літературна	Українська мова	5	5	5	5	5	5	30
Іншомовна	Англійська мова	2	2	2	3	3	3	15
Математична	Математика	3	3	3	3	3	3	18
Я досліджую світ	мовно-літературна	2	2	2	2	2	2	12
	математична	1	1	1	1	1	1	6
	природнича	2	2	2	2	2	2	12
	технологічна	1	1	1	1	1	1	6
	інформатика				1	1	1	3
	соціальна і здоров'я-збережувальна	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	3,0
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1	1	1	1	6
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	1	6
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3	3	3	3	18
Разом інваріантна		22	22	22	24	24	24	138
Всього годин до оплати		22	22	22	24	24	24	138
Гранично допустиме навантаження на учня		20	20	20	22	22	22	126
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	23	23	25	25	25	144

Для дітей з ООП проводяться такі корекційно-розвиткові заняття:

ППШ учня, клас	Корекційно-розвиткові заняття	Кількість годин на тиждень
	Корекція розвитку	2
	Розвиток мовлення	2

Індивідуальний навчальний план

учня 2-Б класу
інклюзивного навчання

складений відповідно до Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів
закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна,
затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22
(модифікованої)

Освітні галузі	Предмети	К-сть годин на тиждень
Мовно-літературна	Українська мова (модифікована)	5
Іншомовна	Англійська мова	3
Математична	Математика (модифікована)	3
Я досліджую світ	мовно-літературна	2
	математична	1
	природнича	2
	технологічна	1
	інформатика	1
	громадянська та історична	0,5
	соціальна і здоров'я- збережувальна	0,5
Мистецька	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Фізкультурна	Фізична культура	3
Всього:		24
Корекційно- розвиткова робота:	Корекція розвитку	2
	Розвиток мовлення	2

Індивідуальний навчальний план

Учня 2-В класу
індивідуальної форми навчання
(педагогічний патронаж)

складений відповідно до Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів
закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна,
затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22,
(модифікованої)

Освітні галузі	Предмети	К-сть годин на тиждень
Мовно-літературна (модифікована)	Українська мова	2,5
Іншомовна	Англійська мова	1
Математична	Математика	1
Я досліджую світ	мовно-літературна	0,5
	математична	0,25
	природнича	0,5
	технологічна	0,25
	соціальна і здоров'я- збережувальна	0,25
	громадянська та історична	0,25
	інформатика	0,5
Мистецька	Музичне мистецтво	0,5
	Образотворче мистецтво	0,5
Фізкультурна (модифікована)	Фізична культура	2
Усього:		10

Індивідуальний навчальний план

учня 2-В класу
індивідуальної форми навчання
(педагогічний патронаж)

складений відповідно до Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів
закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна,
затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22
(адаптованої)

Освітні галузі	Предмети	К-сть годин на тиждень
Мовно-літературна	Українська мова	2,5
Іншомовна	Англійська мова	1
Математична	Математика	1
Я досліджую світ	мовно-літературна	0,5
	математична	0,25
	природнича	0,5
	технологічна	0,25
	соціальна і здоров'я- збережувальна	0,25
	громадянська та історична	0,25
	інформатика	0,5
Мистецька	Музичне мистецтво	0,5
	Образотворче мистецтво	0,5
Фізкультурна	Фізична культура	2
Усього:		10

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН 3-4 класи

складений відповідно до Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів
закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна
(затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22)

Назва освітньої галузі Класи		3а	3б	3в	3г	4а	4б	4в	4г	Всього
		26	24	23	25	23	25	26	26	198
Інваріантний складник		22+3	22+3	22+3	22+3	22+3	22+3	22+3	22+3	176+24
Мовно-літературна	Українська мова	5	5	5	5	5	5	5	5	40
Іншомовна	Англійська мова	3	3	3	3	3	3	3	3	24
Математична	Математика	4	4	4	4	4	4	4	4	32
Я досліджую світ	мовно-літературна	2	2	2	2	2	2	2	2	16
	математична	1	1	1	1	1	1	1	1	8
	природнича	2	2	2	2	2	2	2	2	16
	технологічна	1	1	1	1	1	1	1	1	8
	соціальна і здоров'я-збережувальна	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	4
	громадянська та історична	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	4
Інформатична	Інформатика	1	1	1	1	1	1	1	1	8
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	1	8
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	1	8
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3	3	3	3	3	3	24
Разом інваріантна		25	25	25	25	25	25	25	25	200
Всього годин до оплати		25	25	25	25	25	25	25	25	200
Гранично допустиме навантаження на учня		23	23	23	23	23	23	23	23	184
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		26	26	26	26	26	26	26	26	208

Для дітей з ООП проводяться такі корекційно-розвиткові заняття:

ППП учня, клас	Корекційно-розвиткові заняття	Кількість годин на тиждень
	Корекція розвитку	2
	Розвиток мовлення	2
	Корекція розвитку	2
	Розвиток мовлення	2

Індивідуальний навчальний план

учня 3-Б класу
індивідуальної форми навчання
(педагогічний патронаж)

складений відповідно до Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів
закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна,
затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22
(модифікованої)

Освітні галузі	Предмети	К-сть годин на тиждень
Мовно-літературна	Українська мова	2,5
Іншомовна	Англійська мова	1
Математична	Математика	1,5
Я досліджую світ	мовно-літературна	0,5
	математична	0,5
	природнича	0,5
	технологічна	0,5
	інформатика	0,5
	громадянська та історична	0,25
	соціальна і здоров'я-збережувальна	0,25
Мистецька	Музичне мистецтво	0,5
	Образотворче мистецтво	0,5
Фізкультурна	Фізична культура	1
Усього:		10

Індивідуальний навчальний план

учня4-А класу
індивідуальної форми навчання
(педагогічний патронаж)

складений відповідно до Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів
закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна
(затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-
22)(адаптованої)

Освітні галузі	Предмети	К-сть годин на тиждень
Мовно-літературна	Українська мова	2,5
Іншомовна	Англійська мова	1
Математична	Математика	1,5
Я досліджую світ	мовно-літературна	0,5
	математична	0,5
	природнича	0,5
	технологічна	0,5
	соціальна і здоров'я-зберезувальна	0,25
	громадянська та історична	0,25
Інформатична	Інформатика	0,5
Мистецька	Музичне мистецтво	0,5
	Образотворче мистецтво	0,5
Фізкультурна	Фізична культура	1
Усього:		10

Індивідуальний навчальний план

учня 4-А класу
індивідуальної форми навчання
(педагогічний патронаж)

складений відповідно до Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів
закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна
(затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-
22)(модифікованої)

Освітні галузі	Предмети	К-сть годин на тиждень
Мовно-літературна	Українська мова	3
Математична	Математика	1,5
Я досліджую світ	мовно-літературна	1
	математична	0,5
	природнича	0,5
	технологічна	0,5
	соціальна і здоров'я- збережувальна	0,25
	громадянська та історична	0,25
Інформатична	Інформатика	0,5
Мистецька	Музичне мистецтво	0,5
	Образотворче мистецтво	0,5
Фізкультурна	Фізична культура	1
Усього:		10

ПЕРЕЛІК ПРОГРАМ НАВЧАЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ ТА ІНТЕГРОВАНІХ КУРСІВ

1-2 класи

Предмет	Програма
Українська мова Іноземна мова (англійська) Математика Я досліджую світ Мистецтво Фізична культура	Типова освітня програма для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22

3-4 класи

Предмет	Програма
Українська мова Іноземна мова (англійська) Математика Я досліджую світ Інформатика Мистецтво Фізична культура	Типова освітня програма для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22

Для дітей з особливими освітніми потребами

2-Б класу, _____, учня 2-В класу

Предмет	Програма
Українська мова Іноземна мова (англійська) Математика Я досліджую світ Мистецтво Фізична культура	Типова освітня програма для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22 (модифікована)

_____, учня 3-Б класу, _____, учня 4-А класу

Предмет	Програма
Українська мова Іноземна мова (англійська) Математика Я досліджую світ Інформатика Мистецтво Фізична культура	Типова освітня програма для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22 (модифікована)

**Корекційно-розвиткові програми
для дітей з особливими освітніми потребами
інклюзивного навчання**

Корекційні програми	Автори	Затверджено
Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями	Хайдарова О.С., Блеч Г. О.	наказ МОН України від 26.07.2018 №814
Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток психомоторики та сенсорних процесів» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями	Жук Т. Я., Трикоз С. В.	наказ МОН України від 26.07.2018 №814
Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку. Розвиток когнітивної сфери» для 1-4 спеціальних класів для дітей із затримкою психічного розвитку закладів загальної середньої освіти	Сак Т. В., Прохоренко Л. І.	наказ МОН України від 26.07.2018 №814
Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 1-4 спеціальних класів для дітей із затримкою психічного розвитку закладів загальної середньої освіти	Омельченко І. М., Федорович Л. О.	наказ МОН України від 26.07.2018 №814

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/ вчителька у рамках кожної галузі. Очікувані результати навчання здобувачів освіти подано за змістовими лініями і співвіднесено за допомогою індексів з обов'язковими результатами навчання, визначеними Державним стандартом початкової освіти.

Змістові лінії кожної освітньої галузі в межах циклу реалізуються паралельно та розкриваються через «Пропонований зміст», який окреслює можливий навчальний матеріал, на підставі якого будуть реалізовані очікувані результати навчання та відповідні обов'язкові результати навчання.

Оскільки освітня програма ґрунтується на компетентнісному підході, теми/ тези рубрики «Пропонований зміст» передбачають не запам'ятовування учнями визначень термінів і понять, а активне конструювання знань, розвиток умінь та формування уявлень через досвід практичної діяльності.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначені з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

До ключових компетентностей належать:

 вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

 здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) *та іноземними мовами*, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

 математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

 компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати

припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

✚ *інноваційність*, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

✚ *екологічна компетентність*, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

✚ *інформаційно-комунікаційна компетентність*, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

✚ *навчання впродовж життя*, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

✚ *громадянські та соціальні компетентності*, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

✚ *культурна компетентність*, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

✚ *підприємливість та фінансова грамотність*, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

КРИТЕРІЇ, ПРАВИЛА І ПРОЦЕДУРИ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

В умовах реалізації компетентісно орієнтованого освітнього процесу оцінювання результатів навчання здобувачів освіти є визначальним його компонентом. Результати оцінювальної діяльності учасників освітнього процесу зумовлюють вибір змісту, форм і методів учіння та навчання, коригування темпу опанування уміннями і навичками, визначеними освітніми програмами закладів загальної середньої освіти, та є інструментом реалізації індивідуального підходу в освітньому процесі.

У 2022/2023 навчальному році оцінювальну діяльність в Носівській початковій школі вчителі здійснюють відповідно до Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, що затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 № 813.

У 1-4 класах здійснюють формувальне та підсумкове (річне) оцінювання.

Вибір форм, способів, видів оцінювання залежить від дидактичної мети, етапу опанування програмовим матеріалом, особливостей змісту предмета вивчення, інтегрованого курсу, навчальних можливостей здобувачів освіти.

Оцінювання результатів навчання та особистих досягнень **учнів 1-4-х класів** здійснюється відповідно до наказу МОН України від 13.07.2021 №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4-х класів закладів загальної середньої освіти».

Об'єктами оцінювання є результати навчання учня/учениці, у тому числі процес їх досягнення ним/нею. Задля здійснення оцінювання з урахуванням вікових особливостей учнів 1-4 класів щодо можливостей оволодіння певними складниками результатів навчання виокремлюються **об'єктивні результати навчання** (знання про предмети і явища навколишнього світу, взаємозв'язки і відношення між ними, уміння та навички оперувати знаннями, уміння застосовувати набутий досвід навчальних дій, досвід творчої діяльності, що відображено в обов'язкових/очікуваних результатах навчання, визначених в освітній програмі закладу загальної середньої освіти) та **особистісні надбання учня/учениці** (активність, ініціативність; старанність, наполегливість; комунікабельність, здатність співпрацювати; самостійність, відповідальність; ціннісні ставлення), які він/вона виявляє у процесі досягнення результату навчання.

Оцінювання передбачає організацію діяльності учнів задля **отримання даних** про стан сформованості очікуваних результатів навчання, визначених учителем для певного заняття/системи занять з певної програмової теми.

За отриманими даними про результати навчання, на основі їх аналізу залежно від дидактичної мети й пріоритетної функції оцінювання, визначається **оцінка** як показник досягнень навчально-пізнавальної діяльності учня/учениці.

На заміну узагальненій бальній оцінці навчальних досягнень учнів з предмета вивчення/інтегрованого курсу використовується **вербальна оцінка окремих результатів навчання учня/учениці з предмета вивчення, інтегрованого курсу** (освітньої галузі), яка окрім **оцінювального судження** про досягнення може ще називати і **рівень результату навчання**.

Вербальна оцінка виражається усно (доброзичливими, лаконічними, чіткими, об'єктивними, конкретними оцінювальними судженнями).

Рівень результату навчання визначається з урахуванням динаміки його досягнення учнем/ученицею та позначається буквами: «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)».

Результат оцінювання навчальних досягнень **учнів 1–2 класів** виражають **вербальною оцінкою** (оцінювальним судженням). У **3–4 класах** може використовуватись на підставі рішення педагогічної ради **як вербальна, так і рівнева оцінка**, яка є оцінювальним судженням із зазначенням рівня результату навчання.

Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснюється на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти. Вона дозволяє забезпечити **об'єктивність і точність результату оцінювання** та розроблена з урахуванням таких показників:

- **якість знаннєвого складника компетентностей** (дієвість, гнучкість, міцність, повнота, глибина, узагальненість, системність; до того ж визначальними ознаками є дієвість і гнучкість знаннєвого складника, що виявляються у готовності учня/учениці застосовувати знання в навчальних ситуаціях);
- **сформованість діяльнісного складника компетентностей за рівнями реалізації навчальної діяльності**: рівень розпізнавання і копіювання зразків, репродуктивний, продуктивний, продуктивно-творчий рівні;
- **прояв мотиваційно-ціннісного складника компетентностей**, а саме умотивованості, пізнавального інтересу, відповідальності, ініціативності.

Результатами оцінювання тематичних діагностувальних робіт є оцінювальні судження з висновком про сформованість кожного уміння, яке діагностується на даному етапі навчання. Уміння вважають сформованим, якщо учень самостійно і правильно виконує відповідну цьому умінню навчальну дію не нижче репродуктивного рівня реалізації навчальної діяльності. Оцінювальне судження вчитель записує у зошиті для діагностувальних робіт після виконаної роботи. Якщо тематична діагностувальна робота має форму усної перевірки (до прикладу, усний переказ), то учитель фіксує дату, вид перевірки, оцінювальне судження на носії зворотного зв'язку.

У Класному журналі результат оцінювання діагностувальної роботи фіксують відповідно до обраного з урахуванням рекомендацій обраної освітньої програми й затвердженого на засіданні серпневої педагогічної ради способу: для учнів 1-2 класів – вербальною (сформовано - √), а для учнів 3-4-х класів - рівневою (В., Д., С., П.) оцінкою; у частині «Зміст уроків» зазначають факт проведення роботи. Оскільки тематична діагностувальна робота може містити кілька видів перевірок, то на лівій сторінці класного журналу (так само і в електронному журналі) після дати зазначають вид перевірки (за потреби за правилами скорочення слів) та фіксують оцінку учня. У зошиті для діагностувальних робіт після роботи має бути записано оцінювальне судження з орієнтирами щодо подальшої роботи учня.

Державна підсумкова атестація осіб, які здобувають початкову освіту в закладі, відбувається відповідно до наказу МОН України від 07.12.2018 №1369 «Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації» (Із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 221 від 18.02.2019, № 246 від 19.02.2020).

Орієнтовна рамка оцінювання результатів навчання учнів 1-4-х класів

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання учня/учениці
Високий	Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивно-творчому рівні реалізації навчальної діяльності у змінених з певним ускладненням (стосовно типової) навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: - визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх та взаємопов'язані з ними об'єкти; - характеризує об'єкти, визначає їх спільні й відмінні ознаки, властивості; установлює причинно-наслідкові зв'язки між об'єктами; класифікує об'єкти; - застосовує й комбінує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей; - знаходить за власною ініціативою необхідну додаткову інформацію з доступних джерел, узагальнює її; оцінює достовірність інформації; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему, діаграму)/текстову; - прогнозує можливий результат, пропонує/випробовує різні способи виконання завдання; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань, і пропонує відповіді на них; підтримує дискусію щодо способів та результатів виконання завдань; співвідносить результати виконання завдань та їх результати; аналізує й оцінює їх, самостійно визначає раціональний спосіб/способи подолання виявленого утруднення, планує подальші навчальні дії
Достатній	Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивному рівні реалізації навчальної діяльності в аналогічних типовим навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: - визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; - називає самостійно істотні ознаки об'єктів, визначає спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів; угруповує об'єкти; установлює причинно-наслідкові зв'язки між об'єктами; - застосовує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей; - знаходить за власною ініціативою необхідну інформацію; перетворює почуту/побачену/ прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему, діаграму)/текстову; - пояснює спосіб/способи виконання навчальних дій; дотримується послідовності пояснення; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань; ілюструє розуміння прикладами;

	контролює дотримання алгоритму дій, перевіряє результати виконання завдань можливими способами, робить висновок про досягнення результатів; визначає утруднення/помилки, знаходить спосіб подолання виявленого утруднення за наданими орієнтирами, самостійно виправляє помилки
Середній	Учень/учениця виконує навчальні завдання на репродуктивному рівні реалізації навчальної діяльності у типових навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: - визначає об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; для досягнення результату потребує уточнень завдання; -називає істотні ознаки об'єктів, установлює спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів, утворює об'єкти відповідно до умови за наданими орієнтирами/уточненнями в процесі діалогу з учителем/однокласниками; -відтворює навчальні дії за алгоритмом/схемою, водночас потребує роз'яснень для досягнення результату; -знаходить інформацію у запропонованих джерелах; перетворює почуту/побачену/ прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему, діаграму)/текстову за зразками/за допомогою вчителя; -коментує навчальні дії короткими реченнями з опорою на орієнтири (пам'ятку, зразок тощо); наводить приклади; перевіряє спосіб і результат виконання завдань за зразком, констатує правильність/неправильність результату; визначає утруднення/помилки, долає виявлене утруднення/виправляє помилки з допомогою вчителя/однокласників
Початковий	Учень/учениця виконує навчальні завдання на рівні копіювання зразків після детального кількарядового їх пояснення учителем за допомогою таких навчальних дій: - розпізнає і називає об'єкти, про які йдеться в завданнях, за наданими орієнтирами; - називає окремі ознаки об'єктів; -відтворює окремі операції навчальних дій для досягнення результату, зокрема копіює зразок; -знаходить інформацію у запропонованому джерелі за наданим орієнтиром (малюнком, ключовим словом, порядковим номером речення тощо); відтворює частини почутої/побаченої/ прочитаної інформації усно/за допомогою малюнка; -коментує окремі операції короткими репліками на основі запропонованих запитань; співвідносить результат виконання завдань із зразком; констатує за підказкою правильність/неправильність результату

Противупосамо, проумеришио,

српунуа, печаткою та пилуицею днудити.

Ситанна Дубовик